

gør det umuligt eller vanskeligt at etablere brændstofsalg på den pågældende ejendom med andre leverandørvirksomheder.

En virkeliggørelse af hensigten med lov om benzinforhandlerkontrakter nødvendiggør derfor, at også sådanne tinglyste bestemmelser til fordel for et bestemt leverandørselskab omfattes af lovens regler om opsigelse med rimeligt varsel m.v.

Til nr. 2

Da begrebet benzinforhandlerkontrakter efter lovforslaget defineres såvel i § 1, stk. 1, som i § 1, stk. 2, foreslås som konsekvensændring, at der i § 2, stk. 2, henvises til § 1 i sin helhed.

Til nr. 3

Efter at de af monopolmyndighederne fastsatte vilkår som nævnt i de almindelige bemærkninger er ophævet, eksisterer der ingen reguleringer med hensyn til, hvilke opsigelsesvarsler der kan aftales i forpagtningskontrakter mellem den leverandørvirksomhed, der ejer det pågældende salgsanlæg, og den benzinforhandler, der driver anlægget for egen regning og risiko.

Navnlig er der således ingen begrænsning med hensyn til, hvor kort et varsel der kan fastsættes.

De benzinforhandlere, der driver virksomhed på forpagtningsbasis, er i en ekstraordinært svag position, idet medkontrahtenten ikke alene er bortforpagter, men også eneleverandør.

De forskellige leverandørvirksomheder følger i praksis ensartede retningslinier ved udarbejdelsen af kontraktvilkår, og forpagterne har altså heller ikke den mulighed at opnå bedre vilkår hos andre leverandører.

I lighed med de beskyttelsesregler til fordel for svage kontraktparter, som eksempelvis findes i lejelovgivningen og i funktionærlovgivningen, indeholder lovforslaget bestemmelse om, at der skal sikres forpagterne et rimeligt mindstevarsel fastsat til et år.

Det mindste opsigelsesvarsel bør ikke være kortere, idet forpagterne typisk selv opbygger deres kundekreds – der i opsigelsestilfælde tilfalder bortforpagteren – ligesom forpagterne typisk investerer i kostbart driftsmateriel.

Konsekvensen af et sådant mindste opsigelsesvarsel må være, at der heller ikke med kortere varsel kan gennemføres væsentlige ændringer i vilkårene, idet noget sådant ville gøre opsigelsesbeskyttelsen illusorisk.

For klarheds skyld præciseres i lovforslaget, at forslaget om et mindste opsigelsesvarsel ikke indskrænker den almindelige adgang til efter dansk rets regler

at bringe kontraktforholdet til ophør ved ophævelse i anledning af misligholdelse.

Selv om fastsættelsen af et mindste opsigelsesvarsel i sig selv vil indebære en beskyttelse af forpagterne mod misbrug, er det også nødvendigt at sikre forpagterne rimelige vilkår i forbindelse med opsigelse.

Hvis forpagterne ikke i tilstrækkelig grad beskyttes mod følgerne af opsigelse, vil leverandøren/bortforpagteren have alt for stor mulighed for at gennemtvinge ubillige kontraktvilkår i øvrigt, f.eks. med hensyn til beregning af forpagtningsafgift, ved at true med opsigelse.

Den foreslåede bestemmelse i § 3 a, stk. 3, svarer i alt væsentligt til den såkaldte erhvervsbeskyttelse, der er fastsat i lejelovens § 89. Det må i denne forbindelse holdes for øje, at grænsen mellem forpagtningsforhold og erhvervslejemål er uskarpt, og det er derfor rimeligt, at der i forbindelse med opsigelsesbeskyttelsen inden for disse beslægtede retsforhold gælder regler, der bygger på de samme principper.

Bestemmelsen indebærer i øvrigt, at der efter domstolens skøn ydes erstatning, når der er rimelig grund til det. Der er formuleret en række kriterier, som der skal tages hensyn til.

Forholdet vil nærmere være det, at der navnlig skal ydes erstatning i tilfælde, hvor forpagtningsforholdet har varet i en længere tid, hvor forpagteren har opbygget en betydelig kundekreds, der vil tilfalde bortforpagteren, hvor forpagteren i forbindelse med fraflytning lider tab i anledning af forringelse af inventar og lignende og har større flytteudgifter, samt hvor forpagteren i forpagningstiden har forbedret salgsanlægget. På den anden side vil det tale for nedsættelse eller bortfald af et i øvrigt berettiget erstatningskrav, såfremt opsigelsen begrundes rimeligt med indvendinger mod forpagterens person eller forretningsførelse og mod hans behandling af det forpagtede anlæg.

Det er endvidere en nødvendig betingelse for, at opsigelsesvilkårene kan karakteriseres som rimelige, således at leverandøren/bortforpagteren ikke kan anvende opsigelsesmuligheden som pression, at forpagteren ved sin fratreden kan få frigjort sine investeringer i varelager og materiel.

Forpagterne bekoster typisk selv varelageret, der dels består af motorbrændstoffer, smørelolie m.v. og dels af diverse kioskvare. Efter almindelige principper om forretningsoverdragelse bør det være således, at erhververen, altså bortforpagteren, overtager det varelager, der er kurant, til de priser, som forpagteren har betalt eller er blevet debiteret.

I øvrigt vil bortforpagteren typisk have en interesse i en sådan ordning, idet forpagteren i modsat fald vil